(เผยแพร่ในสื่อท้องถิ่น)

ปักเสาไฟฟ้าหน้าร้านค้าเอกชน ... ต้องไม่เดือดร้อนเกินสมควร !

โดย นายปกครอง

ใคร ๆ ก็ไม่อยากมีเสาไฟอยู่หน้าบ้านโดยเฉพาะร้านค้าที่มีผู้คนมาติดต่อซื้อขาย แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ากระแสไฟฟ้าเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต และการไฟฟ้ามีอำนาจตามกฎหมายที่จะกระทำได้เพื่อประโยชน์สาธารณะแต่จะทำได้เพียงใด และมีหลักในการพิจารณาอย่างไร มาติดตามกันเลยครับ ...

พระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้อำนาจการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค หรือ **กฟภ.** ในการผลิต จัดให้ได้มา จัดส่ง และจำหน่ายพลังงานไฟฟ้า ตลอดจนดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้าและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวเนื่องหรือที่เป็นประโยชน์แก่ กฟภ. รวมทั้งมีอำนาจเดินสายส่งศักย์สูงหรือสายส่งศักย์ต่ำไปใต้ เหนือ ตาม หรือข้ามพื้นดินของบุคคลใด ๆ หรือปัก หรือตั้งเสาสถานีไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ลงในหรือบนพื้นดินของบุคคลใด ๆ

การดำเนินการดังกล่าวนี้เอง ... อาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นสู่การพิจารณาของศาลปกครอง เพราะเหตุที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินบริเวณที่มีการติดตั้งเสาไฟฟ้าและมีสายไฟฟ้าพาดผ่านนั้นอ้างว่า ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากเสาและอุปกรณ์ดังกล่าวที่บดบังหน้าที่ดิน ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการใช้สอยทรัพย์สินของตนเพื่อค้าขาย ดังเช่นคดีที่จะเล่าต่อไปนี้

เหตุของคดีเกิดจาก ... นายแผนอ้างว่า ตนเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ติดทางหลวงแผ่นดิน โดยบุตรของนายแผนใช้ที่ดินนี้ประกอบกิจการซื้อขายรถยนต์มือสองและขายรถจักรยานยนต์ ได้รับความเดือดร้อนจากการที่ กฟภ. ปักเสาไฟฟ้าและพาดสายไฟฟ้าบริเวณด้านหน้าที่ดินของตน เป็นการกีดขวางการเคลื่อนย้ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์เข้าออกที่ดิน ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินได้เต็มพื้นที่

นายแผนได้มีหนังสือขอให้ กฟภ. ย้ายเสาไฟฟ้าและสายยึดโยงเสาไฟฟ้าออก แต่ กฟภ. แจ้งว่านายแผนต้องชำระค่าใช้จ่ายเองประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท นายแผนจึงนำคดีมาฟ้องเพื่อขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาให้ กฟภ. (ผู้ถูกฟ้องคดี) ย้ายเสาไฟฟ้าออกจากหน้าที่ดินด้วยค่าใช้จ่ายของ กฟภ. เอง และชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ตนเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท หากไม่ดำเนินการย้ายเสาไฟฟ้าออก ขอให้ กฟภ. ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาประการแรก คือ ***การปักเสาไฟฟ้าและติดตั้งสายยึดโยงเสาไฟฟ้าบริเวณหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ถือเป็นการกระทำละเมิดที่ กฟภ. ต้องรับผิดหรือไม่ ?***

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า กฟภ. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๐๓ ในการปักเสาไฟฟ้าและติดตั้งสายยึดโยงในเขตกรมทางหลวงบริเวณหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ซึ่ง กฟภ. มีความจำเป็นจะต้องดำเนินการดังกล่าว เนื่องจากสายไฟฟ้ามีแรงดึงและน้ำหนักแต่ละด้านไม่เท่ากัน หากมีแรงมากระทบกับเสาไฟฟ้า เสาไฟฟ้าอาจล้มได้หลายต้น กฟภ. จึงต้องติดตั้งสายยึดโยงเสาไฟฟ้าทั้ง ๒ ด้าน เพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากเสาไฟฟ้าล้มลง การติดตั้งสายยึดโยงเสาไฟฟ้าจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งหากไม่ติดตั้งอาจเกิดอันตรายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้

ประกอบกับบริเวณที่ปักเสาไฟฟ้าและติดตั้งสายยึดโยงเสาไฟฟ้าอยู่ในแนวเขตที่ดินของกรมทางหลวง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นเวลาก่อนที่ผู้ฟ้องคดีจะซื้อที่ดินแปลงนี้มาจากเจ้าของเดิมในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมรับทราบถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวมาก่อนแล้ว ดังนั้น การดำเนินการของ กฟภ. จึงเป็นการใช้อำนาจทางปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่ถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประเด็นที่ต้องพิจารณาประการต่อมา คือ ***การดำเนินการของ กฟภ. เป็นความรับผิดอย่างอื่นต่อผู้ฟ้องคดีที่ กฟภ. ต้องชดใช้เงินหรือไม่ ?***

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้การปักเสาไฟฟ้าและติดตั้งสายยึดโยงเสาไฟฟ้าของ กฟภ. จะเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นการกระทำละเมิดก็ตาม แต่ถ้าก่อให้เกิดความเสียหาย

แก่ผู้ฟ้องคดีหรือทำให้ผู้ฟ้องคดี**ได้รับความเดือดร้อนจนเกินสมควร** กฟภ. **ก็มีหน้าที่ต้องแก้ไขหรือเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี**

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า พื้นที่ด้านขวาของร้านขายรถจักรยานยนต์นับจากเสาไฟฟ้าที่มีการปักลงไว้ยังมีพื้นที่ที่เหลือพอจะใช้ในการนำรถจักรยานยนต์เข้าออกหรือใช้เป็นที่จอดรถยนต์ได้ และทางเข้าออกร้านก็ตั้งอยู่คนละด้านกับเสาไฟฟ้า เสาไฟฟ้าดังกล่าวจึงมิได้กีดขวางทางเข้าออกของร้านขายรถจักรยานยนต์ตามที่อ้าง ส่วนสายยึดโยงเสาไฟฟ้าจำนวน ๔ สายนั้น เมื่อจุดปักสายยึดโยงเสาไฟฟ้าตั้งอยู่หน้าร้านขายรถยนต์มือสอง โดยพื้นที่หน้าร้านมีความกว้างประมาณ ๒๐.๔ เมตร และสายยึดโยงตั้งอยู่ห่างจากแนวร้านขายรถยนต์มือสองประมาณ ๓.๒๕ เมตร จึงเห็นได้ว่ายังมีพื้นที่เพียงพอที่จะใช้เป็นทางเข้าออกและที่จอดรถยนต์มือสองได้

การที่ผู้ฟ้องคดียังสามารถใช้พื้นที่ด้านหน้าที่ดินและหน้าร้านค้าของตนได้ แม้จะไม่อาจใช้ประโยชน์ได้เต็มที่ก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ประชาชนในอำเภอและนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่จะได้รับจากการจ่ายกระแสไฟฟ้า กับความเดือดร้อนและความไม่สะดวกจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นได้ว่า**มีสัดส่วนที่เกิดประโยชน์สาธารณะมากกว่าความเดือดร้อนและความไม่สะดวกที่เกิดกับผู้ฟ้องคดี และมิได้ทำให้ได้รับความเดือดร้อนจนเกินสมควร** กรณีจึง**ไม่ถือว่ามีความรับผิดอย่างอื่น**ที่ กฟภ. จะต้องรับผิดต่อผู้ฟ้องคดีเช่นกัน **พิพากษายกฟ้อง** *(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๑๗/๒๕๖๓)*

คดีนี้ถือเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ศาลปกครองได้นำหลักความได้สัดส่วน อันเป็นหลักกฎหมายปกครองที่สำคัญมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งหลักการนี้มีขึ้นเพื่อควบคุมการกระทำทางปกครองมิให้มีการใช้อำนาจเกินขอบเขตที่กฎหมายให้ไว้ จนกระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือบุคคลใด ๆ เกินสมควร โดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาเลือกมาตรการหรือวิธีการที่จะทำให้การจัดทำบริการสาธารณะนั้นบรรลุผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ขณะเดียวกันก็มีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อเอกชนน้อยที่สุดด้วย ทั้งนี้ โดยการพิจารณาชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ดังเช่นอุทาหรณ์ข้างต้นที่เจ้าของที่ดินจำต้องยอมรับความไม่สะดวกในการใช้สอยทรัพย์สินของตนเองบ้าง แต่หากเมื่อเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะได้รับมากกว่าจากการที่มีกระแสไฟฟ้าใช้แล้ว ก็ไม่ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นการกระทำละเมิด รวมทั้งไม่เป็นความรับผิดอย่างอื่นที่ กฟภ. จะต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายแก่เจ้าของที่ดินแต่อย่างใด